

21:30, Csütörtök (december 8.), DUNA Televízió

Hamvadó cigarettavég

magyar filmdráma, 120 perc, 2001

rendező: Bacsó Péter

forgatókönyvíró: Bacsó Péter

zeneszerző: Vukán György

operatőr: Andor Tamás

díszlettervező: Vayer Tamás

jelmeztervező: Kemenes Fanni

producer: Kálomista Gábor, Garami Gábor

látványtervező: Vayer Tamás

vágó: Kármentő Éva

szereplő(k):

Nagy-Kálózy Eszter (Karády Katalin, a díva)

Rudolf Péter (Zsüti)

Cserhalmi György (Tábornok)

Kállai Ferenc (Balog)

Fehér Anna (Tábornok felesége)

Paudits Béla

Sinkó László

Ujlaki Dénes

Pusztaszeri Kornél

Gesztesi Károly

Tábori Nóra

Ez a film megrendelhető DVD formátumban.

Karády Katalin mítosza a negyvenes évek első felében keletkezett. Első nagy sikere, a "Halálos tavasz" után öt év alatt húsz film és számos lemez készült vele, s a magyar film noir legnagyobb női sztárja lett. "Karády egyszerre titokzatos Dietrich, direkten erotikus, közönséges Jane Russel és királynői Greta Garbo." Bacsó filmjében azonban háttérbe kerül Karády, mint filmsztár, s előtérbe mint magánember.

A történetnek három hőse van: Zsüti, a csóró kis dalszövegíró - egykor ígéretes alanyi költő, a Díva, a körülrajongott énekes-színésznő és a Tábornok, a mindenható kémfőnök, a Díva szerelme, aki egyre inkább rádöbben a II. világháború kilátástalanságára és megpróbál tenni is valamit, hogy az ország kikerüljön ebből a tragikus csapdából. Három világ hangulata keveredik a filmben: a '40-es évek Budapestjének látszólag gondtalanul villódzó, piti szálhámosokkal teli, "békebeli" éjszakai élete; Zsüti világa egy amolyan rejtőjenői piti szélhámosokkal, furcsa

Írta: Jenő

2011. december 07. szerda, 18:26 - Módosítás: 2011. december 07. szerda, 18:38

alakokkal teli kávéházi alvilág, valamint a keleti front, a Don kanyar fagyos szörnyűsége. A három ember története egy különös tragikomédia az egymást keresztező, egymásba kapaszkodó emberi sorsokról és a sorsok forgandóságáról.

Bemutató dátuma: 2001. december 27. (Forgalmazó: Budapest Film)

Kritika:

PORT.hu, 2001. december 27.: A füstbe ment terv"Karády olyan korban volt sztár, melyet a fasizmus és az antiszemitizmus határozott meg, így elkerülhetetlen a kérdés, hogy milyen volt ahhoz viszonya."

*

Index, 2001. december 28.: A világháború csalogánya

A világháború csalogánya
2001. december 28.

Bacsó Péter filmje szerint a legutóbbi világégés nem is volt olyan szörnyű dolog. Volt persze lövöldözés, de az emberek azért csak szerették egymást, és ráadásul jutott idő bőven a dalnak.

Zavarban vagyok a Hamvadó cigarettavéggel kapcsolatban, már ami a cím alatt értendő filmet illeti. A Karády Katalinról szóló mozi ugyanis tökéletes alkotás, ha az alkotók célja a legendás, negyvenes évekbeli díva dalainak divatba hozása volt. A dalok és előadásuk (by Nagy-Kálózy Eszter) még az elektromos zenéken tartott nemzedék számára is élvezetesek, a címadó szerzeményt például napok óta dúdolgatom.

Amennyiben viszont Bacsó Péter rendező valamit el szeretett volna mondani az énekesnőről, és arról a zavaros, de még inkább rettenetes korról, amelyben élt, sajnálattal kell megállapítanom, hogy nem járt sikerrel. Nem csak a mellékszereplők, de a három főhős

Írta: Jenő

2011. december 07. szerda, 18:26 - Módosítás: 2011. december 07. szerda, 18:38

-Karády, Zsüti a dalszövegíró, és Újszászi tábornok - is jelzésszerű, kétdimenziós figura. Filmbeli ténykedésüknek semmi súlya, mintha csak motívumok lennének a történelem falvédőjén.

Karády - mi mást is tenne - főleg énekel a filmben, amikor meg nem, akkor vagy dühöng, hogy a magasabb körök nem veszik emberszámba, vagy siratja a frontot megjárt, csonkolt katonákat. Nem derül viszont ki, hogy érti-e, ami körülötte zajlik, vagy csak egy butuska, az események sodrába vetett énekesnővel van dolgunk. Az előbbi mellett szól, hogy barátai neves politikusok és újságírók, az utóbbi mellett viszont, hogy egy mondatával vagy mozdulatával sem kommentálja a világéget.

Pedig a háború testközelben van. Zsidó származású dalszövegíróját, Zsütit például elviszik munkaszolgálatra. Karády felkeresi őt, hogy ott, a rabszolgamunka szünetében fejezzen be neki egy verset, majd távozik, mintha csak a Gerbaud-ba ugrott volna be, gesztenyepüréért.

Zsütit azonban nem kell sajnálnunk, legalább is filmbeli mutációját nem. Vidáman dalolászva hordja a farönköket, de később, a keleti front mínusz negyven fokai sem fagyasztják belé a dalt. A film minden sárgacsillagos szereplője ilyen kedélyes, csetlő-botló, szeretnivaló kis pupák egyébként, akár a négerek az ötvenes évek amerikai musicaljeiben. Még szerencse, hogy a zsidók nem sötétbőrűek, mert akkor a színészeknek bekormozott arccal, széles, pirosra festett szájjal kellett volna játszaniuk.

Szerepel még Újszászi tábornok, aki a kémelhárítás parancsnoka. Ezt onnan lehet tudni, mert mondják, Nagyon fontos tisztségének amúgy nem sok jele van a filmben. A Cserhalmi György által harmatgyengén alakított figura inkább egy szerencsétlen, szerelmes fickónak tűnik, aki arisztokratikus szobabelsőkben borong, és kísértetiesen hasonlít Nagy Feróra.

Az, hogy a film, mint alkotás, szimpla, tulajdonképpen nem érdemelne további szavakat. Mindenkiel megesik az ilyen. Nagyobb baj, hogy nem csak a szereplők súlytalanok, hanem a történelmi háttér is. A néző szinte csodálkozik, miért kerítették a történészek olyan nagy feneket ennek az egész második világháborús izének. Voltak persze gondok, de a magyar katonák csak haza-haza tankoztak a keleti frontról, ha úgy adódott (a filmben legalább is megtörténik!), a munkaszolgálatra hurcoltak pedig legfeljebb berekednek a sok danolászástól.

Lássuk be, rossz filmet csinálhat nagynevű rendező, de fontos, sőt, korunk történelem-újraértékelő áramlatai okán kiemelten lényeges történelmi fejezeteket félreérthetően felvázolni nem hiba, hanem hazugság. E kedélyes jövés-menés közepette azért valahogy csak elpusztult több mint 50 millió ember.

Földes András

Népszabadság, 2002. január 23.: Karády-moziblues

Karády-moziblues

2002. január 23.

Bacsó Pétert interjúi tanúsága szerint régóta foglalkoztatja K. K. személyisége. A Hamvadó cigarettavég nem a beérkezésről, a pletykákban emlegetett Mata Hari-akciókról, a naplementéről, az emigrációról beszél, hanem azt a fejezetet idézi fel, amelyben a különleges vonzerejű démon "uralkodott", s elbűvölő szépsége, szuggesztív nőisége sugaraiban rajongói - főleg (egyik) szerelme, a nagy hatalmú Tábornok és barátja, a csóró epizodistából főszereplővé váló Zsüti-Süti - élvezettel sütkéreztek. A leggazdagabban árnyalt figura kétségkívül a hangulatokat költészetté transzponáló dalszövegíróé. Vele esnek meg a legdrámaibb, s ami a rendezőnél egyet jelent, a legviccesebb dolgok. Megjárja a poklokat (munkaszolgálatra hívják be, a frontra vezénylik), ő azonban a túlélés Paganinijeként mutat fityiszt elveszejtőinek. A megaláztatásokért büszke vigasz számára, hogy a Díva kitüntető figyelemre méltatja s bizalmasának tekinti. A magas rangú tiszt (a figurát Újszászyról mintázta a szerző; az események jó része egyébként is tényszerűen valóságos) kevésbé összetett, feltűnően zárkózott, meglehetősen sórtalan-sóltan jellem, talán azért, mert a rettegett elhárítást irányítja, talán a forgatókönyvírói kényelmesség okán. Bármennyire meglepő: akiért a harang szól, azaz maga Karády Katalin többször hosszú percekre háttérbe szorul a regényes krónikában. Keveset árul el magáról. Rutinosan viseli státusának terheit, kedvesen kanyarítja alá a nevét, amikor autogramot kérnek tőle, mosolyog a háború sebesültjeire, szívből toporzékolva hisztizik, ha bosszúság éri, ahogy ez a hozzá hasonló bálványoktól elvárható. Dalai kifejezőek és tartalmasak, ám gondolatai zárját nehezen nyitja ki.

A Hamvadó cigarettavég olyan, akár egy fájdalmas-szomorú blues. Megszólaltatja a pillanatnyi boldogságot és a mérhetetlen fájdalmat, nosztalgiákat ébreszt, ismert dallamok csendülnek fel jeleneteiben, érzelmek hullámvásait adja vissza mértéktartó szordínóval. Azt azért sajnáljuk, hogy Bacsó Péter valószínűleg szürkének találta a forrásként szolgáló reáliákat, és ezért - meg bizonyára a látvány feldúsítása érdekében - kalandos fordulatokat szőtt a mesébe kabarézú szerepcserével, fals diplomáciai akcióval, ejtőernyősmutatvánnyal. Mindez kétségkívül szórakoztató, de hát mindegyik csupán "járulékos elem", még kitérőnek sem szerencsések igazán egy Karády-filmben. Az elbeszélés ritmusa az első részben lüktető (később már nem annyira), a zenei betétek szinte minden alkalommal funkcionálisak, élvezetes az (ön)ironikus hangvétel. A korrajz - néhány ismerőssel a szerkesztőségi és egyéb epizódokban - elnagyoltan illusztratív. Kiváló színészi alakításokban gazdag az alkotás. A szép és elegáns Nagy-Kálózy Eszternek elhisszük még ezt a takarékosan megírt Karádyt is, Rudolf Péter többnyire ügyesen egyensúlyoz tragikomikus szólóiban, Cserhalmi György a feltűnően rezignált, fáradt, szerelmes férfi vázlatos szerepében is meggyőző. Andor Tamás operatőr stílusos kompozíciókon láttatja a ragyogást és a sötétséget. Karády-Nagy-Kálózy beállításai bravúrosak.

Remek a film kezdése, szokványos a befejezése. Igaz, a valóságban nem ért teljesen véget a

Írta: Jenő

2011. december 07. szerda, 18:26 - Módosítás: 2011. december 07. szerda, 18:38

Karády-varázs, ám Bacsó víziójának második része elképzelhetetlen, ezért aztán hármásban néznek vissza ránk a hősök, miközben énekelnek. Búcsújuk is a bluesok érzelmes istenhozzájára emlékeztet. Eredetibb finálé zárhatná le a döccenőktől korántsem mentes filmet, amelynek azonban számottevő értékeiről, cselekményvezetéséről, atmoszferikus töltéséről, musicaleffektusairól, színészi pillanatairól elismeréssel nyilatkozhatunk.

Veress József

*

Bacsó Péter

Született: 1928. január 6. (Kassa)

Meghalt: 2009. március 11. (Budapest)

FILM:

kult_ur.hu (szín., magyar film, 2010) (TV-film) szereplő

In Memoriam Bacsó Péter (szín., magyar dokumentumf., 2009) (TV-film) szereplő

Majdnem szűz (szín., magyar filmdráma, 2008) rendező, forgatókönyvíró Majdnem szűz DVD

De kik azok a Lumnitzer nővérek? (szín., magyar vígj., 2005) rendező De kik azok a Lumnitzer nővérek? DVD

Lili (szín., mb., magyar tévéfilm sor., 2003) (TV-film) forgatókönyvíró

A tanú én vagyok (szín., magyar dokumentumf., 2002) (TV-film) szereplő

A tigriscsíkos kutya (szín., magyar tévéf., 2001) (TV-film) rendező, forgatókönyvíró

Hamvadó cigarettavég (szín., magyar filmdráma, 2001) rendező, forgatókönyvíró Vetítik:

DUNA TELEVÍZIÓ: Csütörtök (December 8.) 21:30

Hamvadó cigarettavég DVD

Helló, Doki (szín., magyar tévéfilm sor., 1997) (TV-film) rendező, író

Balekok és banditák (szín., magyar vígj., 1996) rendező, forgatókönyvíró Balekok és banditák DVD

Kis Romulusz (szín., magyar tévéfilm sor., 1994) (TV-film) rendező

Megint tanú (szín., magyar filmszat., 1994) rendező, forgatókönyvíró Megint tanú DVD

Live Show (szín., magyar játékf., 1992) rendező

Magyar rekviem (szín., magyar-német filmdráma, 1991) producer

Sztálin menyasszonya (szín., magyar filmdráma, 1991) rendező Sztálin menyasszonya DVD

Titánia, Titánia, avagy a dublőrök éjszakája (szín., magyar játékf., 1988) rendező,

forgatókönyvíró

Banánhéjkeringő (szín., magyar filmszat., 1986) rendező, író Banánhéjkeringő DVD

Hány az óra, Vekker úr? (szín., magyar háborús filmdráma, 1985) (TV-film) rendező

Sértés (szín., magyar játékf., 1983) rendező, forgatókönyvíró

Te rongyos élet (szín., magyar filmdráma, 1983) rendező, forgatókönyvíró Te rongyos élet DVD

Tegnapelőtt (szín., magyar játékf., 1982) rendező, forgatókönyvíró

Történetek a magyar filmről (szín., magyar dokumentumf., 1982) (TV-film) színész

A svéd, akinek nyoma veszett (szín., magyar játékf., 1980) rendező

Áramütés (szín., magyar játékf., 1979) rendező, forgatókönyvíró

Ki beszél itt szerelemről? (szín., magyar vígj., 1979) rendező, forgatókönyvíró

Egy erkölcsös éjszaka (szín., magyar filmdráma, 1977) forgatókönyvíró

Riasztólövés (szín., magyar játékf., 1977) rendező

Zongora a levegőben (szín., magyar filmszat., 1976) rendező, forgatókönyvíró

Ereszd el a szakállamat! (szín., magyar játékf., 1975) rendező, forgatókönyvíró

Szikrázó lányok (szín., magyar játékf., 1974) rendező, forgatókönyvíró

Harmadik nekifutás (magyar játékf., 1973) rendező, forgatókönyvíró

Forró vizet a kopaszra! (szín., magyar filmszat., 1972) rendező, író

Macskajáték (szín., magyar filmdráma, 1972) forgatókönyvíró

Jelenidő (szín., magyar játékf., 1971) rendező

Szerelem (ff., magyar filmdráma, 1971) forgatókönyvíró Szerelem DVD

Kitörés (szín., magyar játékf., 1970) rendező, forgatókönyvíró

A tanú (szín., magyar filmszat., 1969) rendező, forgatókönyvíró A tanú DVD

Isten hozta, őrnagy úr! (szín., magyar játékf., 1969) dramaturg Isten hozta, őrnagy úr! DVD

Virágvasárnap (ff., magyar játékf., 1969) forgatókönyvíró

Fejlövés (ff., magyar filmdráma, 1968) rendező, forgatókönyvíró

Nyár a hegyen (ff., magyar filmdráma, 1967) rendező, forgatókönyvíró

Szerelmes biciklisták (ff., magyar játékf., 1965) rendező, forgatókönyvíró Szerelmes biciklisták DVD

Nyáron egyszerű (ff., magyar játékf., 1964) rendező, forgatókönyvíró

Katonazene (szín., magyar filmdráma, 1961) forgatókönyvíró

Két félidő a pokolban (ff., magyar játékf., 1961) forgatókönyvíró Két félidő a pokolban DVD

Fűre lépni szabad (ff., magyar vígj., 1960) forgatókönyvíró Fűre lépni szabad DVD

Gyalog a mennyországba (ff., magyar játékf., 1959) forgatókönyvíró

Merénylet (ff., magyar dráma, 1959) forgatókönyvíró

Édes Anna (ff., magyar filmdráma, 1958) forgatókönyvíró Édes Anna DVD

Mese a 12 találatról (ff., magyar játékf., 1956) forgatókönyvíró Mese a 12 találatról DVD

A 9-es kórterem (ff., magyar filmdráma, 1955) dramaturg

Dandin György, avagy a megcsúfolt férj (szín., magyar játékf., 1955) dramaturg

Fel a fejjel (ff., magyar vígj., 1954) forgatókönyvíró

Liliomfi (szín., magyar vígj., 1954) forgatókönyvíró Liliomfi DVD

Simon Menyhért születése (ff., magyar filmdráma, 1954) forgatókönyvíró

A harag napja (ff., magyar játékf., 1953) forgatókönyvíró

Ifjú szívvel (szín., magyar filmdráma, 1953) forgatókönyvíró

Erkel (ff., magyar játékf., 1952) dramaturg

Nyugati övezet (ff., magyar játékf., 1952) (TV-film) forgatókönyvíró

Hamvadó cigarettavég - Bacsó Péter

Írta: Jenő

2011. december 07. szerda, 18:26 - Módosítás: 2011. december 07. szerda, 18:38

Déryné (ff., magyar játékf., 1951) forgatókönyvíró